

Digitalna zbirka igračaka Hrvatskog školskog muzeja

**Sanja Nekić, prof.
viša kustosica, arhivistica**

Zgrada Hrvatskog školskog muzeja na Trgu Republike Hrvatske 4

A screenshot of the official website of the Croatian School Museum. The header features the museum's logo, which is a stylized pencil with three colored leaves (red, yellow, green). The main navigation menu includes links for 'izbornik' (catalog), 'NASLOVNA' (Home), 'O MUZEJU' (About the Museum), 'ZBIRKE' (Collections), 'IZLOŽBE I DOGAĐANJA' (Exhibitions and Events), 'VOĐSTVA I RADIONICE' (Guided Tours and Workshops), 'RAD S KORISNICIMA' (Collaboration with Users), 'KNJIŽNICA' (Library), 'IZDANJA & SUVENIRI' (Publications and Souvenirs), 'LENTA VREMENA' (Timeline), and 'BLOG'. The main content area has a black banner with white text that reads 'ZATVOREN' (Closed) and 'Hrvatski školski muzej a OTVOREN na www.hsmuzej.hr'. Below this is a large image of a black and white abstract painting with a spiral or labyrinth-like pattern. At the bottom of the page, there is a footer with social media icons for Facebook, Instagram, YouTube, and Twitter, along with a link to the English version ('EN').

Hrvatski školski muzej - jedini specijalizirani pedagoški muzej u Hrvatskoj koji tijekom 121 godinu postojanja prikuplja i čuva građu o povijesti školstva u Hrvatskoj.

Zgrada *Hrvatski učiteljski dom*, u kojoj se nalazi Muzej stradala je u potresima (22. 3. i 29. 12. 2020. godine) te je Muzej zatvoren za javnost.

IPAK građa i Muzej javnosti dostupni su putem:
- web stranicama Muzeja (bloga HŠM-a i e školski)

- cjeline *Pariška soba* koja se trenutačno nalazai u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu
- izložbi HŠM-a koje se priređuju u drugim Muzejima i srodnim ustanovama
- pokretnih izložbi HŠM –a (Hrvatska i Slovenija)

<https://www.hsmuzej.hr/>

Grada Muzeja raspoređena je 11 muzejskih zbirki i 2 Odjela:

1. Arhivska zbirka
2. Zbirka fotografije
3. Zbirka razglednica i slikovnog tiska
4. Zbirka radova učenika i nastavnika
5. Zbirka školske opreme i predmeta
6. Zbirka nastavnih sredstva i pomagala
7. Zbirka propisa
8. Zbirka školskih izvješća
9. Zbirka učeničkih i školskih listova
10. Zbirka udžbenika i priručnika
11. Zbirka igračaka

Odjeli:

1. Pedagoška knjižnica Davorin Trstenjak (u sklopu Muzeja)
2. Muzejska dokumentacija

Zbirka igračka Hrvatskog školskog muzeja:

- nastala je kao rezultat prikupljanja i nužne zaštite ovakve vrste kulturne baština u skladu sa suvremenim pedagoškim paradigmama
- najstarije igračke stlige su Muzej povodom prvog stalnog postava Muzeja 1901. godine i nastavile su se prikupljati tijekom više od 121 godina postojanja Muzeja
- najintenzivniji priliv igračaka u Muzej zabilježen je koncem 2018. i tijekom 2019. godine za vrijeme muzejske akcije *Slatko sjećanje na djetinjstvo*
- igračke (predmeti) su dokumentirani, preventivno zaštićene, pojedine i restaurirane, invertirane u informacijskom sustavu za obradu muzejske građe **Modulor** i brižno pospremljene kao zanimljiva građa za proučavanje povijesti djetinjstva i školovanja u Hrvatskoj
- dinamično se povećava s namjerom kontinuirane popularizacije dječjeg svijeta u prošlosti i sadašnjosti - važnost očuvanja tog dijela kulturne baštine
- sustavnim prikupljanjem, obradom i prezentacijom stvara se značajan muzeološki resurs za povjesna i interdisciplinarna istraživanja djetinjstva, odrastanja i kulture svakodnevice u Hrvatskoj
- od početka 2022. godine predstavljena i **u digitalnom on line katalogu**

Zbirka igračaka

NASLOVNA MREŽNI KATALOG ZBIRKI VIRTUALNE ZBIRKE VIRTUALNE IZLOŽBE LENTE VREMENA IZDVOJENI PREDMETI

ZBIRKA IGRAČAKA

Tombola : igra za svakog Medo Ptice Europe - kartaska igra; Birds of Europe : card game Kegelspiele für unsere Kleinsten; Kugeln für unsere Kleinsten

ZBIRKA IGRAČAKA

Tombola : igra za svakog Medo Ptice Europe - kartaska igra; Birds of Europe : card game Kegelspiele für unsere Kleinsten; Kugeln für unsere Kleinsten

ZBIRKA IGRAČAKA

Tombola : igra za svakog Medo Ptice Europe - kartaska igra; Birds of Europe : card game Kegelspiele für unsere Kleinsten; Kugeln für unsere Kleinsten

eŠKOLSKI
Portal digitalne građe hrvatskog školskog muzeja

Hrvatski školski muzej

Trg Republike Hrvatske 4
10000 Zagreb
01/4 55 716
hsm@hsmuzej.hr

Digitalna zbirka predmeta dostupna je na :

<https://zbirkaigracaka.katalog-online.net/hr/>

a uskoro i preko mujejske web stranice u rubrici

E školski
(prezentacija digitalizirane mujejske
građe iz Hrvatskog školskog muzeja)

Digitalni katalog Zbirke igračaka:

- višegodišnji projekt koji se realizira u četiri faze:

1. Virtualni, javno dostupni mrežni katalog Zbirke igračaka – u tijeku
2. Virtualni dječji svijet / Priče / Slikovnice
3. Interaktivne multimedijalne igre
4. Virtualno djetinjstvo

Ciljevi:

- javno dostupni mrežni virtualni katalog i multimedija Zbirke igračaka.
- interaktivna platforma s otvorenim mogućnostima za povezivanje s drugim digitalnim prezentacijama.
- prezentacija kulturne baštine, dinamičnija i sadržajnija suradnja baštinskih, kulturnih, obrazovnih i drugih ustanova.
- dostupnost baštinskih i kulturoloških sadržaja širokom krugu ljudi i istraživačima

Digitalni katalog

- prati konvencionalnu Zbirku igračaka strukturiranu u 11 cjelina:

<i>1. Plišane i mekane igračke</i>	<i>2. Lutke</i>
<i>3. Kostimi i odjevni predmeti</i>	<i>4. Namještaj i pribor za igru</i>
<i>5. Konstruktivne i didaktične igračke</i>	<i>6. Društvene igračke</i>
<i>7. Mehaničke, optičke i papirnate igračke</i>	<i>8. Vozila,</i>
<i>9. Figure</i>	<i>10. Glazbala</i>
<i>11. Razno</i>	

- metapodaci iz programa za obradu muzejske građe Modulor (M++)
- podijeljen je u četiri glavna dijela

- *cjeline*
- *izdvojene priče*
- o *Zrci*
- *katalog*

- cjeline digitalnog kataloga predstavljene manjom fotografijom predmeta

zbirkaigraca.katalog-online.net/hr/

CJELINE IZDVOJENE PRIČE O ZBIRCI KATALOG

The collage consists of nine square photographs arranged in a grid-like pattern. The top row shows two small dolls in red hats and blue skirts, a black and white police car, and a deer figurine. The middle row shows a wooden acoustic guitar, a doll wearing a red bow and a patterned dress, and a black and silver sewing machine. The bottom row shows a jigsaw puzzle box, a figure of a woman at a counter, a pink shoulder bag with a cartoon character, and a small white cylindrical object with handwritten text.

- Two small dolls in red hats and blue skirts.
- A black and white police car.
- A deer figurine.
- A wooden acoustic guitar.
- A doll wearing a red bow and a patterned dress.
- A black and silver sewing machine.
- A jigsaw puzzle box labeled "JIG SAW PUZZLE".
- A figure of a woman at a counter.
- A pink shoulder bag with a cartoon character.
- A small white cylindrical object with handwritten text.
- A stack of board game boxes.
- A Monopoly board game.

Struktura Cjeline:

- izbornik s padajućim nizom
- kratki tekst koji opisuje cjelinu
- tri prezentacijske fotografije (promjenjivi dio)
- informacijska traka *Pogledaj sve predmete iz cjeline*

- fotografija predmeta
- osnovna kataloška jedinica (naslov, autor, mjesto, vrijeme cjelina)
- pretraživač za ključne riječi i padajuća traka za suženje pretrage

- fotografija (mogućnost zooma)
- proširena kataloška jedinica (naslov, autor, vrijeme, mjesto, materijal, tehnika, dimenzija, tema, zbirka, inventarni broj, tema)

Što sve može

- kataloške jedinice imaju pretražive kategorije (naznačene drugom bojom)
(prim. kliknemo li *autora* dobiti će se svi predmeti iz Zbirke igračka odabranog autora)

CJELINE

IZDVOJENI CJELINA

Lutke

Čuđ ma, čuđ ma lutka mala
Dugo si mi, dugo spavala
Dugo si u krevetu bila,
Sad usanj, sadna mala...
(Lutka) *Naočnjeg za dobro mlađet*, nastala knjižicom Ivana Saguna, Karlovac, 1996.)

Najpoznatija skupina igračaka u Zbirki su lutke – gumeve, plošnje, krpene, zavjetnice, Barbie i druge. Najstarije lutke iz grupe su potekle 20.-im. Izrađene su od krafaka, a odjednom su u novodnu mrežu ili velik drugi materijali kuteve proizvodje. Načeli broj zakupljenih lutaka iz zbirke je u posljednjih Republike Hrvatske (Pravilnik Gradske Skupštine Zagrebačke, 7ta – 26. maj...) i iz lutki (Purga & Purga, Plam...), lutkama su Garda lutke, od kojih su najstariji zadovrav potekli iz 1870-ih (Deko Barbie /Kari/ jo rasteve većja, primjerice Wico, Monzor ili Disneyjevih pričnjaka). Posljednu stupinu čine suvremenske lutke, od kojih su najpoznatija one iz zatvorenih proračuna knjižnice knjigovnika Knade (neki).

IZDVOJENI PREDMETI

Lutka

Lutka 1880. g.
bojanje, bojk: oružjena; bojanje, tekući bojk;
kaličanje, papir
17,5 x 5 x 2 cm
Inv. broj: HSMB-17029

Lutka

Hrvatska, oko 1900. g.
oblikovanje, guma; bojanje; bojanje, bojanje,
tekući
37 x 15 x 4 cm
Inv. broj: HSMB-10220

Lutka za ruku

Lutka za ruku Hrvatska, oko 1970. g. bojk/bojanje;
plastika; bojanje, tekući; bojanje 26 x 13 x 6 cm
Inv. broj: HSMB-00009 dat. 10. Karlovac, 23.12.2021.

POGLEDAJ SVE PREDMETE UZ CJELINE

ZBIRKA

 Lutka (115)

AUTOR

pretraži...

- Jugoplastika (7)
- Masa (7)
- Tvorница igračaka Biševka (7)
- Radi (4)
- Marin (3)

otmaz...

Mjesto

pretraži...

- Hrvatska (11)
- Zagreb (8)
- Šibenik (6)
- Široki Brijeg (5)
- Hong Kong (4)

otmaz...

MATERIAL

pretraži...

- lemn (6)
- plastika (6)
- guma (4)
- oslobod (24)
- bojk (18)

otmaz...

TEHNIKA

pretraži...

- šivanje (97)
- bojanje (52)
- bojanje (11)
- oblikovanje (24)
- modeliranje (26)

otmaz...

TEMA

pretraži...

- lutka (87)
- hrvatska lutka (27)
- povijesna lutka (11)
- Barbie (8)
- gumeva igračka (8)

otmaz...

naslov: Lutka
autor: Tončica igračaka Biševka T
mjesta: Zagreb T
 vrijeme izrade: oko 1970. g.
zgrada: Lutka T

naslov: Lutka
autor: Robert Ciel Doll company T
mjesta: Hrvatska T
 vrijeme izrade: 1885-1925. p.
zgrada: Lutka T

naslov: Lutka
mjesta: Hrvatska T
 vrijeme izrade: oko 1885. g.
zgrada: Lutka T

naslov: Lutka za ruku
mjesta: Hrvatska T
 vrijeme izrade: oko 1970. g.
zgrada: Lutka T

naslov: Lutka
mjesta: Hrvatska T
 vrijeme izrade: oko 1970. g.
zgrada: Lutka T

naslov: Lutka koja zvani

Kategorije označene zelenom bojom su pretražive na nivou cijelog kataloga

autor: [Tvornica igračaka Biserka](#)
mjesto: Zagreb
vrijeme izrade: oko 1970. g.
materijal: [boja](#) ; [guma](#)
tehnika: [modeliranje](#) ; [oslikavanje](#)
dimenzije: cjelina: v = 24 cm; š = 17 cm; d = 3 cm;
tema: [gumena igračka](#) ; [lutka](#)
zbirka: [Lutke](#)
inventarni broj: 45264
priča: [Tvornica igračaka Biserka](#)

Znak za
zumiranje /
povećanje
fotografije

Izdvojene priče

- u prvoj, početnoj fazi
- sadržaj koji se kontinuirano nadopunjava
- zamišljene kao kratko predstavljanje određenih dopunskih sadržaja usko vezanih uz određeni predmet(e) koji zajedno čine priču / zanimljivost iz povijesti nekog ili više predmeta

Trenutno:

- kratke povijesti poznatih tvornica igračaka koje se čuvaju u Zbirci (Tvornica igračaka Biserka i Jugoplastika)
- izložba *Igre i šale za naše male*
- interaktivna karta –prikaz mjesta iz kojeg dolaze igračke koje se čuvaju u Zbirci igračaka

U pripremi:

- izložba *Slatko sjećanje na djetinjstvo* – (predstavljeni predmeti s izložbe)
- lenta vremena

IZDVOJENE PRIČE

IZBORNIK PRIČA

Osim sentimentalne igračake koje čuvamo u zbirci, ne samo za bivše vlasnike nego i za sve one kojima su takve ili slične bile dio djetinjstva, sve je važna njihova dokumentarna i povijesna vrijednost kao izvora za interdisciplinarno proučavanje djetinjstva, odraštaja i kulture života.

TVORNICA IGRAČAKA BISERKA

Jedna od najstarijih, ali i najpoznatijih tvornica igračaka na prostoru...

IGRE I ŠALE ZA NAŠE MALE

Nedavno izložba u godišnjoj - Etnografski muzeju, listopad 2021.

IZDVOJENE PRIČE

IZBORNIK PRIČA

TVORNICA IGRAČAKA BISERKA

JUGOPLASTIKA, SPLIT

IGRE I ŠALE ZA NAŠE MALE

Osim sentimentalne igračake koje čuvamo u zbirci, ne samo za bivše vlasnike nego i za sve one kojima su takve ili slične bile dio djetinjstva, sve je važna njihova dokumentarna i povijesna vrijednost kao izvora za interdisciplinarno proučavanje djetinjstva, odraštaja i kulture života.

JUGOPLASTIKA, SPLIT

1952. - 2007.

izbornik za izdvojene priče

Osim sentimentalne igračake koje čuvamo u zbirci, ne samo za bivše vlasnike nego i za sve one kojima su takve ili slične bile dio djetinjstva, sve je važna njihova dokumentarna i povijesna vrijednost kao izvora za interdisciplinarno proučavanje djetinjstva, odraštaja i kulture života.

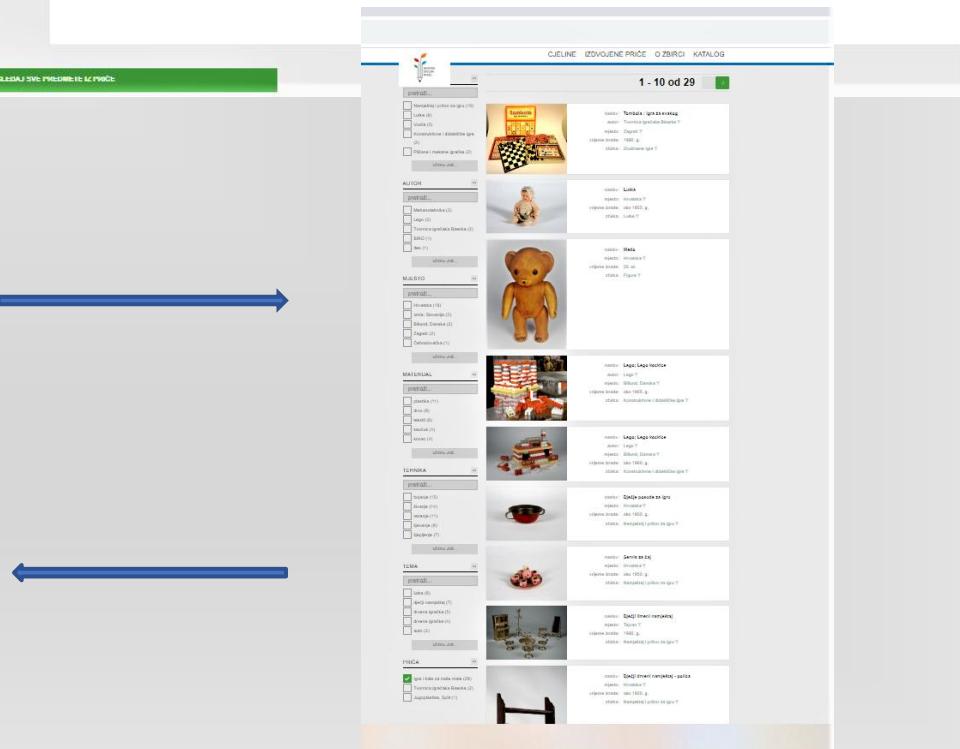

Tom prigodom predstavljen je manji dio igračaka iz Zbirke igračaka koju je javnost mogla vidjeti od 7. do 31. listopada 2020. godine. U Zbirci igračaka čuvaju se raznolike tradicionalne i suvremene igračke igre iz razdoblja od kraja 19. stoljeća do danas.

POGLEDAJ SVE PREDMETE I PROČITAJ

Pogledaj sve predmte iz priče

Popis predmeta u digitalnom katalogu

O ZBIRCI

Zbirka igračaka Hrvatskoga školskog muzeja čuva igračke i igre iz razdoblja od kraja 19. stoljeća do današnjih dana. Tijekom 120 godina postojanja Hrvatskoga školskog muzeja skupljeno je i sačuvano više od 1000 dječjih igračaka i igara u kojima se ogleda raznolikost i bogatstvo dječjega svijeta igara. U Zbirci se čuvaju lutke, plišane, drvene i gumene igračke, društvene igre, vozila, konstruktivne i didaktičke igračke, namještaj i pribor za igru, kostimi i odjevni predmeti, glazbala. Zasebnu grupu čine audiovizualne igre/zapisи и elektroničke igre, koje su od druge polovine 20. stoljeća postale neodvojiv dio svakodnevice djece, ali i odraslih.

Jedna od prvih akvizicija, iz 1901. godine, bile su uzgojne igračke Steinbaukasten, kompleti kameničića za gradnju i slaganje, dar bečke tvornice „T. A. Richter & Comp“.

Važno je istaknuti da su sačuvane igračke nekadašnjih domaćih proizvođača: *Tvornice igračaka Biserka* iz Zagreba, *Jugoplastike* iz Splita, *Tila – 25. maj* iz Labina, te iz zemalja u okruženju poput *Mehanotehnike* iz Izole u Sloveniji.

Za razliku od prvotno pojedinačnih nabava, sabiranje igračaka i igara u Muzeju se u novije vrijeme intenzivira u skladu sa suvremenim povjesnim paradigmama proučavanja povijesti svakodnevice, pa tako i dječje svakodnevice, odrastanja i djetinjstva, te potrebom zaštite ove vrste kulturne baštine.

KATALOG

- digitalni (mrežni katalog) Zbirke igračaka
- listanjem i pregledavanjem stranica
- pretraživanjem po ključnoj riječi i užim odabirom (padajući menu) – velika gornja traka
- pretraživanje po kategorijama na lijevoj strani: (zbirka, autor, mjesto, materijal, tehnika, tema, priča)

zbirkaigracaka.katalog-online.net/hr/Pretraga/13?&s=1#searchItemsHeader

CJELINE IZDVOJENE PRIČE O ZBIRCI KATALOG

Upiši ključnu riječ

Izaberi sve

Izaberi sve

Lutke

Vozila

Figure

Glazbala

Plišane i mekane igračke

Namještaj i pribor za igru

Konstruktivne i didaktičke igre

Mehaničke, optičke i papirnatne igračke

Kostimi i odjevni predmeti

Audiovizualni zapisi i elektroničke igre

Razno

Društvene igre

ZBIRKA

pretraži...
 Figure (116)
 Lutke (115)
 Plišane i mekane igračke (41)
 Namještaj i pribor za igru (37)
 Razno (32)

AUTOR

pretraži...
 Tvornica igračaka Biserka (39)
 Fererro Grupa (14)
 Mehanotehnika (14)
 Iveljić, Nada (11)
 Jugoplastika (11)

121

naslov: **Domino**
mjesto: **Hrvatski**
vrijeme izrade: **poslije 1970.**
zbirka: **Konstruktivne i didaktičke igre**

naslov: **Stolarski**
mjesto: **Hrvatski**
vrijeme izrade: **1970. godine**
zbirka: **Konstruktivne i didaktičke igre**

naslov: **Kocke**
vrijeme izrade: **oko 1970.**
zbirka: **Konstruktivne i didaktičke igre**

- sve kategorije imaju mogućnost pretraživanja i sortiranja

← → C H 🔍 zbirkaigracaka.katalog-online.net/hr/Pretraga/13?&s=1#searchItemsHeader

CJELINE IZDVOJENE PRIČE O ZBIRCI KATALOG

AUTOR

pretraži... SORTIRAJ PREMA: Naziv Broj zapisa

"25 Maj" tvornica lutaka i igračaka(1)
"Blue-box" toy(1)
Baby born(1)
BiRO(1)
BLITZ film i video distribucija d.o.o.(10)
Boboth International Inc(1)
Bullyland(2)
Chicco(3)
Chupa Chups(1)
Continental film d.o.o.(4)
Croatia Film(1)
Decatil(1)
Disney(3)
Dolby surround(2)
Dovina(2)
Dřeevotar výrobní družstvo(1)
Dusyma(1)
Dvorsky, Eduard(1)
Educa(1)
Egmont Hrvatska(2)
ESPEWE Modelle(1)
Euro Denis d.o.o.(1)
Fábrica-Museo Muñecas Marín(2)
Famosa Company(2)
Ferero Grupa(14)
Flim Lemezaru Gyaregyseg(1)
Fotoslužba Hrvatske(1)
Frankel & Roth(1)
Furga i Furga(1)
Gačić, Milica(1)
Goldcrest film international(1)
GoodTimes Entertainment Ltd(2)
Hasbro International, Inc.(1)
Hono Kono(1)
ICI(3)
Igra(1)
Imperial Crown Toy Corporation(2)
Issa-film & Video d.o.o.(1)
Ites(2)
Iveljić, Nada(11)
Jugoplastika(11)
Jugoton(1)
Kosovo-Inex(4)
K"s Kids(1)
Lego(2)
Marin(3)
Matchbox(1)
Mattel(8)
McDonalds(5)
Mehanoteknika(14)
Mi-Ken(1)
Milton Bradley Company(1)
Mudronja, Mirta(1)
Multi print(1)
Nakajima Seisakusho(2)
National Geographic(5)
Nelvana(1)
New Line Cinema(3)
NikTPP "Glas Istre"(1)
Nkt Mediaset(2)
OOUR "Svenir Mrčanka"(1)
Orlando film(3)
Paravina, Emil(1)
Peyo(1)
Piatnik(1)
Pixar Animation Studios(1)
Plasty(1)
Pliva d.o.o.(1)
Qatar Airways(1)
R(1)
Ratti(4)
Reliable(1)
Robert Carl doll company(1)
Rosko Toy(1)
ručni rad(1)
Rukotvorine(1)
S.E.E.P. PEYO(1)
Sanario(1)
SAS Miniature Dolls(1)
Schildkröte(3)
SCHLEICH (S) © PEYO BERRIE & CO.(1)
Serdarević, Vito(4)
Simba Toys(2)
SOUR Svjetlost Sarajevo(1)
Spika(1)
STOR S.L.(1)
Svjetlost - OOUR Zavod za udžbenike(1)
T.W.B. d.o.o.(1)
TCC Continuity Holdings(1)
TIK - TIK, Krapina(2)
Timex Corporation(1)
TOFA(1)
Toy Centar(1)

1 2

IMPRESUM

Nakladnik

Hrvatski školski muzej
Trg Republike Hrvatske 4
10000 Zagreb

Za nakladnika

dr. sc. Štefka Batinić

Urednica

Sanja Nekić

Tekstovi

Sanja Nekić

Fotografije

Hrvatski školski muzej - Fototeka

Izrada i implementacija virtualne izložbe i kataloga

Link2 d.o.o.

Izložba je omogućena sredstvima Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i Grada Zagreba.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
kulture i medija

HRVATSKI
ŠKOLSKI
MUZEJ

HVALA NA PAŽNJI

Sanja Nekić, prof.
Hrvatski školski muzej
Trg Republike Hrvatske 4
snekic@hsmuzej.hr